

Expunere de motive

LEGE

privind reglementarea

Programului Național de Accesibilizare a Locuințelor - *“Lift pentru viață”*

I. Introducere:

Rolul statului român, definit ca fiind unul social chiar de articolul 1 din Constituție, este de a se asigura că demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor sunt garantate.

Încă de la debutul dezbaterilor din Constituantă, s-a afirmat că atributul statului român ca stat social semnifică, între altele, „ideea de protecție socială”, iar atunci când au fost enumerate persoanele îndreptățite să beneficieze de acest tip de protecție, din grupul acestora făceau parte și oamenii în vârstă, bolnavii și persoanele cu dizabilități. Voința Legiuitorului constituant a fost de a înscrie în Legea fundamentală nu o simplă dispoziție legală, ci un principiu constituțional. Caracterul sau atributul social al statului român pune în evidență, îndeosebi, rolul statului de garant al „Binelui social general”.

Conceptul statului social este legat indisolubil de instituția drepturilor sociale, dar și de datoria statului de a înlăsa prin sprijin și măsuri materiale pe toți cei aflați în nevoie. În virtutea art.1 din Constituție, statul social este dator să intervină pentru a asigura politici publice menite să protejeze persoane vulnerabile.

Pentru ca textul legii fundamentale să nu rămână doar o formă fără fond, există un ansamblu de instituții și mecanisme stabilite de legi prin care acest rol să fie îndeplinit în mod efectiv.

Astfel, rostul legilor este de a stabili în mod concret formele prin care nevoile sociale sunt îndeplinite și protejate.

II. Situația actuală:

Revoluția din anul 1989 a readus libertatea oamenilor în toate formele ei de manifestare democratică, dar ne-a lăsat moștenire un sistem economic și social care și astăzi, după multe reforme necesare trecerii la o economie liberă, și la peste 35 de ani de la momentul revoluționar, influențează în mod determinat viețile multor milioane de români.

Procesele de industrializare și urbanizare forțată a orașelor au impus și construirea unui număr mare de apartamente pentru asigurarea locuirii forței de muncă, nevoită de multe ori să părăsească zonele rurale de baștină. Proprietatea asupra acestor locuințe a fost exclusiv a statului până în anul 1990, când prin Decretul-lege nr. 61 / 1990 a fost permisă vânzarea către chiriași a locuințelor construite din fonduri de stat, Legea nr.85/1992 adăugând noi categorii de locuințe ce puteau fi vândute, respectiv cele construite din fondurile unităților economice sau bugetare de stat.

Potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în România au fost construite până în anul 2021 aproximativ 88.000 de blocuri de 3 și 4 etaje, majoritatea fiind edificate fără lift până în anul 1989 sau în anii imediat următori și sunt locuite de aproximativ 3,8 milioane de oameni.

Pentru mulți dintre ei, coborârea câtorva etaje este o provocare fizică majoră, o sursă de durere, anxietate și uneori chiar imposibilitatea de a ieși din casă, fiind prizonieri în propriile locuințe săptămâni întregi, luni sau chiar ani de zile. Există situații certe în care ambulanțele apelează la pompieri pentru a folosi scări telescopice pentru a scoate din casă pacienți care nu se pot deplasa.

Statul are o responsabilitate istorică pentru modul cum a fost gândită și implementată locuirea, mai ales la orașe, dar și una prezentă: aceea de a asigura acces egal la spațiul în care trăim cu toții.

Răspunsul adecvat și cuprinzător trebuie să fie un Programul Național de instalare a lifturilor în blocurile de 3 și 4 etaje, care să vină în sprijinul persoanelor vârstnice, al persoanelor cu dizabilități, indiferent de vârsta acestora, al celor cu mobilitate redusă, precum și în sprijinul tuturor celor care, în lipsa unui lift, se confruntă cu obstacole zilnice greu de înțeles pentru ceilalți care duc o viață fără astfel de provocări.

Astăzi în România avem orașe întregi unde nu există niciun bloc cu lift.

Din datele furnizate de Patronatul Societăților de Ascensoare și Scări Rulante din România, ne aflăm pe ultimul loc în Europa la numărul lifturilor în funcțiune, aproximativ 55.000 de lifturi, în timp ce țări cu o populație la jumătate au 100.000 de lifturi în cazul Bulgariei sau 300.000 de lifturi în cazul Greciei.

Problema accesului în locuințele din blocurile fără lift nu este specifică doar României, ci tuturor țărilor europene, din Est sau din Vest, care în anii '60 – '80 sub presiunea unor nevoi sociale au încercat să construiască cât mai multe locuințe în timp scurt și ieftin, fără dotări care să faciliteze accesul la etajele superioare. În ultimii ani Polonia și Spania au derulat ample proiecte de instalare a lifturilor în blocurile vechi pentru care au folosit fonduri naționale sau din diverse programe derulate din bugetul Uniunii Europene.

Institutele de proiectare în construcții, care au funcționat în România au contribuit la standardizarea blocurilor construite în anumite orașe sau cartiere, astfel că astăzi este posibilă folosirea unor echipamente specifice care să permită costuri cât mai mici.

Din datele disponibile public, un lift de exterior care poate fi montat pe fațada unui bloc de 3-4 etaje are costuri situate între 20.000 și 30.000 de euro, la care se adaugă costurile de instalare a infrastructurii, proiectării, autorizării, care pot dubla această sumă.

Inițiativa legislativă își propune să creeze cadrul care să permită asociațiilor de proprietari, organizate în baza Legii nr.196/2018, să solicite primăriilor să deruleze programe de investiții pentru instalarea de lifturi.

Asemenea programe pot fi finanțate din resurse proprii atrase de asociațiile de proprietari, fonduri ale autorităților locale sau naționale sau din fonduri europene alocate României.

Având în vedere amploarea conceperii și realizării unui Program Național ce va viza peste 88.000 de blocuri, aflate în toate județele țării, în care locuiesc aproximativ 3,8 milioane de români, va fi necesară derularea unui proiect pilot care să vizeze 100 de blocuri la nivel național, împărțite în fiecare județ, și care să stabilească standarde de cost pentru proiectare și execuție, să clarifice chestiunile juridice și tehnice necesare derulării în bune condiții a programului.

Inițiativa de instituire a Programului Național de Accesibilizare a Locuințelor se înscrie în mod direct în obiectivele asumate de România prin Acordul de Parteneriat

2021–2027 și prin programele europene dedicate incluziunii sociale și dezvoltării urbane durabile, răspunzând nevoii reale de reducere a izolării sociale, de creștere a autonomiei persoanelor vârstnice și a persoanelor cu dizabilități și de adaptare a fondului construit la provocările demografice actuale.

Proiectul pilot va fi realizat prin intermediul Companiei Naționale de Investiții și va sta la baza demersurilor României pentru ca în exercițiul bugetar 2028 – 2034 al Uniunii Europene să poată fi aprobată o linie de finanțare dedicată acestui tip de proiect care va duce la creșterea accesibilizării locuințelor, răspunzând astfel uneia dintre cele mai mari provocări ale Europei: gestiunea îmbătrânirii populației.

III. Scopul proiectului:

Programul are patru obiective majore:

1. Redarea demnității și independenței persoanelor cu mobilitate redusă. Un lift nu este doar o instalație mecanică — este o punte către lume. Este ceea ce le permite să meargă la medic, la cumpărături, la întâlniri cu familia sau prietenii. Este ceea ce le permite să fie parte activă a comunității, nu doar observatori izolați, oameni scoși din izolare care vor putea redescoperi bucuria de a trăi.
2. Sprijinirea familiilor și reducerea poverii fizice și emoționale. Liftul este un sprijin concret, real și vital pentru părinții care își cară copiii cu dizabilități în brațe, zi de zi, pe scări înguste, pentru bunicii care nu își pot vedea sau sprijini nepoții pentru că nu mai pot coborî din apartament.
3. Consolidarea unei societăți incluzive, solidare și moderne. O societate modernă nu exclude. Nu ridică bariere. Dimpotrivă, le elimină. Iar accesibilizarea locuirii este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării urbane europene contemporane.
4. De a se constitui într-un adevărat motor economic prin crearea a mii de locuri de muncă necesare implementării proiectelor, construirii lifturilor, dezvoltării și tehnologizării unor companii specializate, precum și întreținerii instalațiilor construite. Va fi o dezvoltare economică pe orizontală, nu doar pe verticală.

IV. Concluzii:

Trăim într-o perioadă în care dezvoltarea unei societăți nu se mai măsoară doar în indicatori economici, în investiții sau în cifre statistice.

O societate modernă se măsoară, în primul rând, în modul în care poartă grijă oamenilor ei. În modul în care îi sprijină pe cei vulnerabili. În modul în care oferă demnitate și șanse egale tuturor.

Un astfel de program național este, înainte de toate, o promisiune: promisiunea că nu îi lăsăm în urmă pe cei vulnerabili, că suntem o comunitate care își vede oamenii, îi ascultă și îi respectă.

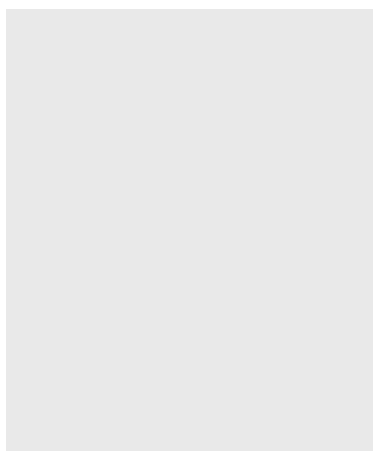
În anul 2021, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2023 drept *"An omagial al pastorației persoanelor vârstnice"*. Patriarhul Daniel a arătat atunci că: *"Gradul de civilizație al unui popor se vede în grija pe care acesta o manifestă pentru bătrâni, pentru copii și pentru cei aflați în nevoi, care nu se pot ajuta singuri."*

Un lift nu schimbă doar o clădire. Schimbă vieți!

senator PSD Robert-Marius Cazanciuc

deputat PSD Diana Tușa

senator PNL Cătălin-Daniel Fenechiu

TABEL INIȚIATORI

Propunere legislativă privind aprobarea

Programului Național de Accesibilizare a Locuințelor - "Lift pentru viață"

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	GAZDARU ROBERT	PSD	
2.	TUSA DIANA	PSD	
3.	DANIEL ZAMFIR	PSD	
4.	Daniel Fenech	PSD	
5.	CATANĂ CLAUDIA	PSD	
6.	NICULA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
7.	STROIE FELIX	PSD	
8.	GRAUR CĂTĂLIN	PSD	
9.	FLORIN IONEL	PSD	
10.	CASCANAL DAN	PSD	
11.	MOISE SORIN	PSD	
12.	FEDEROVICI DIANA-ELONA	PSD	
13.	HUMELNICU MARIUS	PSD	
14.	Mălaiescu Luca	PSD	
15.	Onoae Carlier	PSD	
16.	DOGARIU EUGEN	PSD	
17.	MIHAI DANIELA	PSD	
18.	DUNCA MARIUS	PSD	
19.	UAGIN SORIN	PSD	

20.	STREINU - CERCEC ADRIAN	PSD	
21.	PRESURA ALEXANDRA	PSD	
22.	Carbănean Titus	PSD	
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			